

UTRIKESUTSKOTTETS BETÄNKANDE 5/2003 rd

Statsrådets förordning om upphävande av förordningen om uppfyllande av de förpliktelser som grundar sig på Förenta Nationernas säkerhetsråds beslut om Irak

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 11 juni 2003 statsrådets förordning om upphävande av förordningen om uppfyllande av de förpliktelser som grundar sig på Förenta Nationernas säkerhetsråds beslut om Irak (F 1/2003 rd) till utrikesutskottet för beredning.

Sakkunniga

Skriftligt utlåtande har lämnats av
- lagstiftningssekreterare Anna Sotaniemi, utrikesministeriet.

FÖRORDNINGEN

Efter att Irak i augusti 1990 hade anfällt Kuwait och vägrat att dra sig tillbaka i enlighet med en resolution från Förenta Nationernas säkerhetsråd, antog säkerhetsrådet den 6 augusti 1990 i enlighet med kapitel VII i FN:s stadga resolution 661 (1990) om omfattande ekonomiska sanktioner mot Irak. Sanktionerna, som till en början också gällde det av Irak invaderade Kuwait, har framförallt gällt ett allmänt import- och exportförbud och främjande av sådana aktiviteter, ett flygförbud och ett förbud att överföra penningtillgångar till Irak. Den sista punkten har gjort att Irakiska tillgångar utomlands har varit frysta. Sanktionerna mot Irak har ändrats i flera revideringar. Under de senaste åren har leveranser huvudsakligen avsedda för grundläggande civila behov tillåtit inom ramen för det s.k. olja-mot-mat-programmet.

Sanktionerna sattes i Finland i kraft genom förordningen om uppfyllande av de förpliktelser

som grundar sig på Förenta Nationernas säkerhetsråds beslut om Irak (680/1990). Senare ändringar i säkerhetsrådets sanktioner har satts i kraft i Finland genom en ändring av förordningen den 5 oktober 1990 (903/1990), en ändring av förordningen den 15 mars 1991 (522/1991), en ändring av förordningen den 16 april 1992 (337/1992), en ändring av förordningen den 31 januari 1995 (131/1995) och en ändring av förordningen den 30 december 1996 (1356/1996). De ekonomiska sanktionerna mot Irak (exklusive förbudet mot vapenexport) har också verkställts genom rådets förordning (EG) nr 2465/1996 (ändrad genom (EG) nr 1346/2002).

Säkerhetsrådet antog den 22 maj 2003 resolution 1483 (2003) genom vilken sanktionerna, förbudet mot vapenexport undantaget, omedelbart upphävs. Resolutionen innehåller också förpliktelser med karaktären av finansiella sanktioner. Alla tillgångar och ekonomiska resurser

som finns utanför Irak ska frysas om de tillhör Saddam Husseins regering och dess organ, medlemmar i den tidigare regimen, deras familjemedlemmar eller fysiska eller juridiska personer som agerat på deras vägnar. Tillgångarna och de ekonomiska resurserna ska överföras till en genom resolutionen inrättad utvecklingsfond för Irak. Dessutom ska staterna förbjuda handel med kulturföremål som olagligt har förts bort från Irak.

De ekonomiska sanktionerna enligt resolutionen kommer enligt normal praxis att sättas i kraft dels genom EU-rådets gemensamma ståndpunkt, dels genom en förordning av rådet. Den som bryter mot förordningen straffas enligt lagen om uppfyllande av vissa förpliktelser som grundar sig på Finlands medlemskap i Förenta Nationerna och Europeiska unionen (659/1967) och strafflagen. Förbudet mot vapenexport kom-

mer enligt vedertagen praxis att sättas i kraft genom rådets gemensamma ståndpunkt och lagen om export och transitering av försvarsmateriel (242/1990).

Förordningen om uppfyllande av de förpliktelser som grundar sig Förenta Nationernas säkerhetsråds beslut om Irak bör följaktligen upphävas.

Förordningen avses träda i kraft den 2 juni 2003. Förordningen ska enligt 2 § i lagen om uppfyllande av vissa förpliktelser som grundar sig på Finland medlemskap i Förenta Nationerna och Europeiska unionen delges riksdagen och riksdagen har möjlighet att upphäva den.

Med stöd av det ovan anförda föreslås att statsrådet utfärdar en förordning om upphävande av förordningen om uppfyllande av de förpliktelser som grundar sig på Förenta Nationernas säkerhetsråds beslut om Irak.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Den föreliggande förordningen baserar sig på bestämmelser i lagen om uppfyllande av vissa förpliktelser som grundar sig på Finlands medlemskap i Förenta Nationerna och Europeiska unionen och är enligt utrikesutskottets mening behövlig.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår utrikesutskottet

att förordningen inte upphävs.

Helsingfors den 1 oktober 2003

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Liisa Jaakonsaari /sd
vordf. Mari Kiviniemi /cent
medl. Ulla Anttila /gröna
Jouni Backman /sd
Anneli Jäätteenmäki /cent
Antero Kekkonen /sd

Eero Lankia /cent
Henrik Lax /sv
Petri Neittaanmäki /cent
Suvi-Anne Siimes /vänst
Jari Vilén /saml
ers. Esko-Juhani Tennilä /vänst.

Sekreterare var

utskottsråd Raili Lahnalampi.